

SUNUŞ

Turizm faaliyetlerinin kendine özgü karmaşıklığı ve çok yönlülüğü, onu diğer endüstrilerden ayırmaktadır. Turizm endüstrisinde temel girdiler doğal kaynaklar, altyapı ve ulaşım imkanları, misafirperverlik ve kültürel kaynaklar gibi çok farklı bileşenlerden oluşur. Bir bölgenin söz konusu bileşenleri (kaynakları) turizm özellikleri açısından iki temel başlık altında toplanabilir. Bunlardan birincisi: iklim, ekoloji, kültür, geleneksel mimari vb. gibi çekiciliği belirleyen özellikli unsurlar; ikincisi ise birinci unsurların çekiciliği oranında artış gösteren konaklama, yiyecek-içecek, ulaştırma ve rekreatif etkinlikler gibi alt yapı ve üst yapı unsurlarıdır. Çekicilik, turistin seyahat etmek istediği bir yeri, diğer bir yere tercih etmesini etkileyen değerler olarak açıklanabilir.

Turistin seyahat etmek istediği veya seyahat ettiği bir yere genel olarak turistik destinasyon denir. Bir destinasyon, içinde barındırdığı çekiciliklerden, turizm tesislerinden, yerel halktan, yerel yönetimlerden ve diğer paydaşlardan oluşan oldukça girift bir yapıya sahiptir. Destinasyon çatısı altında toplanan bileşenler birbirinden bağımsız ama bütüne bağlı, rekabet halinde ama iş birliği içinde, bireysel ama birbirini tamamlayan bir algoritma ile hareket etmektedirler. Bu çelişkili sistemin sorunsuz bir şekilde işlemesi için destinasyon yönetimi kilit bir rol oynamaktadır.

Son zamanlarda yaşanan olağanüstü durum (Covid-19 salgını) seyahat konusunda insanlarda korku ve endişeye sebep olsa da, insanların yeni yerler keşfetme ve yeni deneyimler yaşama hayalini kurduğu da bir gerçek. Yani insanlar, seyahat etmekten vazgeçmeyecek; çevresindeki değişime uyum sağlayarak yeni metotları/programları takip ederek yeni yerleri keşfe ve seyahate devam edeceklerdir.

Peki yeni seyahat döneminde temel eğilimler (trendler) neler olacak?

Bolu ilinde bu eğilimlere karşılık gelen kaynaklar, turizm türleri ve rotalar var mı?

Bunlar turizme nasıl kazandırılabilir ve seyahat potansiyeli olan insanlara nasıl ulaştırılabilir? ...

Tüm bu ve buna benzer sorulara cevap oluşturmak ve değişen turizm türü ve turist talepleri açısından Bolu ilinin kaynakları ve turizm potansiyelini destinasyon yönetimi kapsamında değerlendirmek için bu kitap çalışması hazırlanmıştır. Kitabın hazırlanmasında emeği geçen Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Tu-

rizm Fakültesi'nin kıymetli akademisyenleri katkıları için teşekkürü hak ediyorlar. Onların gayretleri ile ortaya çıkan bu kitabın genel olarak turizm türleri ve destinasyon geliştirme konusunda çalışmalar yapan araştırmacılara, özel olarak da Bolu'da turizmi geliştirmek ve sürdürülebilir kılmak için çalışmalar yapan uygulayıcılara katkı sağlayacağı umulmaktadır.

Öncelikle şunu belirtmek gerekir ki, Bolu, sahip olduğu doğal alanları, parkları, tarihi ve kültürel birikimi ve sosyal dokusu ile insanların lokal deneyimler yaşayabileceği ve keşifler yapabileceği önemli zenginliklere ve potansiyel kaynaklara sahip bir coğrafyada konumlanmıştır. Bu konumu itibari ile Karadeniz'in en önemli merkezlerindedir. Bölgede birçok doğa harikası ve tarihi eserler bulunmaktadır.

Bolu ilk olarak Hitit uygarlığına ev sahipliği yapmıştır. Daha sonra sırasıyla Frigler, Lidyalılar, Persler, Makedon Krallığı, Bitinya Krallığı, Roma İmparatorluğu, Selçuklular ve Osmanlı İmparatorluğu Bolu topraklarında hüküm sürmüşlerdir. Bolu'nun birçok medeniyete ev sahipliği yapmış olması bölgedeki tarihi eser çeşitliliğini ortaya çıkarmıştır.

Bölge halkının ekonomisi genel olarak tarıma bağlıdır. Bolu'da birçok doğal güzelliğin oluşmasına zemin hazırlayan dağlar, göller ve ormanlar bulunmaktadır. Ormancılık faaliyetlerinin de yoğun olarak yapıldığı Bolu'da son zamanlarda sanayi de gelişme göstermiştir. Ancak turizm endüstrisi açısından, çok önemli kaynaklara ve potansiyele sahip olmasına rağmen, henüz istenen ve olması gereken gelişmişlik düzeyine ulaşmadığı da bir gerçek.

Günümüz itibariyle Bolu'nun yüzölçümünün yüzde 65'i ormanlarla kaplı. Abant, Yedigöller, Gölcük, Sünnet Gölü dahil 14 göle, 147 gölete, 320 yaylaya, 1 milli parka, 9 tabiat parkına, 3 tabiatı koruma alanına, 2 orman içi dinlenme alanına, geyik, karaca ve diğer yabani hayvanların korunarak çoğaltılması amacıyla kurulan 3 yaban hayatı geliştirme sahasına, 2 sulak alan gibi daha pek çok zenginliği ile dünyada eşine az rastlanır tabiat varlıklarına sahip bir şehirdir.

Cömert tabiat varlıklarıyla birlikte tarihi ve kültürel özelliklerini de sayarsak Bolu'nun öncelikle Türkiye'de, sonrasında ise dünyada yeni turizm hareketlerine ev sahipliği yapabilecek en uygun destinasyon olduğunu söylemek hiç de abartılmış olmayacaktır.

Zonguldak, Karabük, Çankırı, Ankara, Bilecik, Sakarya ve Düzce illeriyle komşu olan Bolu, aynı zamanda İstanbul, Eskişehir, Bursa, Yalova, Kastamonu ve Bartın gibi illerden kara yoluyla iki saatlik süre içinde ulaşılacak bir destinasyon olma özelliğine sahiptir. Söz konusu şehirler Türkiye'nin sadece nüfus yoğunluğu (35 milyondan fazla) açısından değil, milli gelirden aldıkları pay ve tatile çıkma yoğunluğu açısından da Türkiye'de en çok turist gönderen şehirlerin başında gelmektedir. Ayrıca İstanbul'dan hareket eden birçok Anadolu Turunun güzergahında olması, Bolu ilini önemli bir turizm destinasyonu olarak değerlendirilmesi

gerektiğini de öne çıkarmaktadır. Dolayısı ile bu kitap çalışmasının diğer bir amacı, özellikle Bolu'ya yönelik turizm pazarlarında “potansiyel turizm talebini” “efektif turizm talebine” dönüştürebilmek ve bölge turizminin geliştirilebilmesi için yapılması gerekenlere dikkat çekmektir.

Özü itibari ile kitap tabiat varlıklarına dayalı turizm türleri, kültürel mirasa dayalı turizm türleri ve sosyal etkinliklere dayalı turizm türleri olmak üzere 19 ayrı bölümden oluşmaktadır. Her bölümünde farklı bir turizm türünün incelendiği ve 10 yazar ve iki editör tarafından hazırlanmış olan bu kitabın birinci bölümünde, destinasyon yönetimi ve destinasyon pazarlaması ile ilgili temel uygulamalara yer verilmiştir. İkinci bölümde Bolu'nun kaynakları, turizm bileşenleri açısından değerlendirilmiş ve Bolu'da turizm arzı ve potansiyeli ile ilgili bilgilere yer verilmiştir. Daha sonra her bölümde ayrı ayrı olmak üzere Bisiklet Turizmi, Eko-turizm, Festival ve Şenlik Turizmi, Foto Safari Turizmi, Gastronomi Turizmi, Göl Turizmi, Kamp ve Karavan Turizmi, Kış Turizmi, Kongre Turizmi, Kuş Gözlemciliği Turizmi, Mağara Turizmi, Sağlık Turizmi, Sportif Olta Balıkçılığı Turizmi, Tabiat Yürüyüşü Turizmi, Yamaç Paraşütü Turizmi, Yayla Turizmi gibi turizm türleri ve özellikleri açıklanmış, dünya ve Türkiye'den örnekler verilerek Bolu'da turizm çeşitliliğini çoğaltmak adına Bolu'da mevcut ve potansiyel kaynaklar değerlendirilmiştir. Ayrıca Sosyal Medyada Bolu ile ilgili değerlendirmeler de incelenerek Bolu'da turizmin geliştirilmesi ve tanıtılması için uygulayıcılara yönelik çeşitli öneriler geliştirilmiştir.

Kitabın hazırlanması sürecinde özveriyle ve gayretle çalışan değerli yazarlarımıza, bu süreçte bize gösterdikleri sabır ve hoşgöründen ötürü yakınlarımıza ve kitabın hazırlanmasında yararlandığımız tüm kaynakların sahip ve yazarlarına; çeşitli görseller (fotoğraflar) için Bolu Turizm İl Müdürlüğüne; özgün kapak tasarımı için Hasan Gülsaçan'a; kitabın basım sürecinde verdikleri maddi destekleri için Bolu Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Türker Ateş'e ve GENTAŞ Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Kahraman'a ve emekleri için Detay Yayıncılığın çalışanlarına çok teşekkür ederiz.

Kitabın, genel olarak turizm türleri ve uygulamaları ile ilgili çalışmalar yapmak isteyen araştırmacılara ve özel olarak da uygulayıcılara fayda sağlaması en büyük dileğimizdir.

Aralık 2021, Bolu

Prof. Dr. Asım SALDAMLI

